

6. Chehusova, Z. and Pecheniuk, T. (2009). Artistic textiles as a component of national-cultural space, *Studii mystetstvoznavchi* [Art critic studios], M. Rytskyi Institute of Art Studies, Kyiv, no 1 (25), pp. 79–99. (in Ukrainian).
7. Pecheniuk, T. (2009). Were we doing mad things, are we doing mad things, will we be doing mad things? *Studii Mystetstvoznavchi* [Art critic studios], M. Rytskyi Institute of Art Studies, Kyiv, 1(25), pp. 100–106. (in Ukrainian).
8. Sklarenko, H. (2016). *Suchasne mystetstvo Ukrainy. Portrety hudoznykiv*. [Contemporary Art of Ukraine. Portraits of artists], Kyiv, ArtHuss. (in Ukrainian).
9. Skrynnyk-Myska, D. (2017). Textile text (ile) context (ile), *Zbruch* [Zbruch]. URL: <https://zbruc.eu/node/59983> (in Ukrainian).

УДК 74.01/09 + 73.03

Світлана Вольська
Михайло Кузів
Ірина Вербіцька

**СКУЛЬПТОР ІВАН КОЗЛИК.
ТВОРЧІСТЬ КРІЗЬ ПРИЗМУ СОЦРЕАЛІЗМУ**

У статті зроблено огляд художньої спадщини відомого тернопільського скульптора Івана Козлика, творчий шлях якого консолідував у собі складні суперечності часу – відповідав вимогам мистецтва соцреалізму, з одного боку, та прогресивним віянням пошуку національного стилю з іншого. Визначено основні чинники, що вплинули на формування художнього та духовного світогляду скульптора. Сформовано та упорядковано список творчої спадщини художника.

Ключові слова: скульптор, національне мистецтво, соцреалізм, станкова і монументальна скульптура.

Светлана Вольская
Михаил Кузив
Ирина Вербицкая

**СКУЛЬПТОР ИВАН КОЗЛИК.
ТВОРЧЕСТВО СКВОЗЬ ПРИЗМУ СОЦРЕАЛИЗМА**

В статье сделан обзор художественного наследия тернопольского скульптора Ивана Козлика, творческий путь которого консолидировал в себе сложные противоречия времени – отвечал требованиям искусства соцреализма, с одной стороны, и прогрессивным веяниям поиска национального стиля – с другой. Определены основные факторы, повлиявшие на формирование художественного и духовного мировоззрения скульптора. Сформирован и упорядочен список творческого наследия художника.

Ключевые слова: скульптор, национальное искусство, соцреализм, станковая и монументальная скульптура.

**SCULPTOR IVAN KOZLYK.
ART THROUGH THE PERSPECTIVE OF SOCIAL REALISM**

The article gives an overview of the art heritage of the famous Ternopil sculptor Ivan Kozlyk, whose life and art path was inextricably linked with the situation in Ukraine in the second half of the twentieth century and consolidated the difficult contradictions of time. He corresponded to the progressive trends of that time on the one hand and “artistic” requirements of socialist realism on the other. Artistic education of two leading institutions of Western Ukraine in Kosiv and Lviv, communication with leading artists, representatives of the Ukrainian national intelligentsia – “sixtiers”, greatly influenced the philosophical ideas and the formation of the sculptor artistic style. During the “thaw” of the 1960’s and 1970’s, the traditions of folk art were combined with the formal features of early modernism. Therefore, these factors were reflected in the art works of young artists.

After studying at the university, the party organization of the institute did not recommend I. Kozlyk, as “unreliable”, to stay in Lviv. An explanation for such a decision was “formalism in art”. He was a member of a group of artists who were not interested in socialist realism in the implementation of artistic products and turned to figurative and formal solutions that were consistent with changes in the taste and updating of the range of artistic languages. Therefore, formalism, and nationalism were the typical accusations of Soviet times. They were used as a basis for the destruction of progressive thought, artistic expression and the establishment of totalitarian art. The artist has created several works, which were characterized by new researches of the deep foundations of the national Ukrainian art plastic language of sculpture: a decorative lantern, the design of the restaurant “Kalyna” (Ternopil), a sculptural portrait of Nestor Morozenko and other works.

In 1968, I. Kozlyk started his career at the Ternopil Arts and Production Complex of the Ukrainian Artistic Foundation. At that time, the artistic and production combines played a leading role in the implementation of the ideology of socialist realism and the hierarchical structure in art. The reflection of the inextricable unity of art and the dominant ideology of socialist realism was embodied in the images of propaganda clichés: the image of “shock worker” (people who performed outstandingly), leaders, heroes of the war. Ivan Kozlyk was the artist, who’s realizing the vital necessity of creation of ideological images. He worked on the search for identity in his artworks and on the realization of the professional skills of custom works. High artistic culture and an individual approach to every image, every work is characterized his art.

He engaged in easel and monumental sculpture, paintings, decorative art and established himself as a mature and powerful master. In his monumental works, the sculptor skillfully combined different materials: granite, sandstone, copper and successfully combined with the technical methods of performing – the embossing and relief. And in the composition he combined a vertical and horizontal planes, which provided the multi-dimensionality and the stability of his works.

The sculptor can be called an artist with a national position and an artist who performed his work in high quality and professionally in accordance with the requirements of time.

Keywords: *sculptor, national art, socialist realism, easel and monumental sculpture.*

Провідною складовою пластичної мови скульптури є передача об’ємно-просторової характеристики художнього образу. Але процес його формування в епоху соцреалізму нівелювався до створення у свідомості радянської людини політико-ідеологічної пропаганди. Панівна ідеологія соцреалізму втілювалася в образах пропагандистських кліше: ударників праці, вождів, героїв війни. Офіційне мистецтво всіляко пригнічувало творчу особистість, проте були художники, які, розуміючи життєву необхідність створення ідейних образів, своїми творами засвідчували пошук самобутності та втілення професійної майстерності. Митцем з національною позицією та художником, який виконував свою роботу високоякісно, згідно з вимогами часу, можна назвати скульптора Івана Козлика.

Мета статті – висвітлити й охарактеризувати мистецьку спадщину відомого тернопільського скульптора Івана Козлика, творчий шлях якого консолідував у собі складні суперечності доби соцреалізму та визначити низку факторів, що вплинули на становлення його художньої мови.

Творчість митця часто висвітлювали різні видання, зокрема місцева чи всеукраїнська періодика. Мистецький шлях скульптора неодноразово описував П. Бубній, видавши низку публікацій, у яких окреслив тематику творів майстра, дав характеристику деяких його робіт і фактори, які вплинули на формування художнього бачення митця [1; 2]. Світлини робіт майстра друкувались у каталогах художніх виставок всесоюзного, республіканського та місцевого рівнів. Стислі анкетні дані та короткий перелік творів можна віднайти в енциклопедичних довідниках у поданні мистецтвознавців та краєзнавців, зокрема І. Дуди [6] й І. Дем'янової, В. Ханаса [5]. Важливу інформацію про творчий доробок та віхи життя митця, надала його дружина Лариса Ткачук, зібрані матеріали якої поки що не упорядковані.

Життєвий шлях скульптора Івана Васильовича Козлика, який походив із села Голгоча Підгаєцького району, був непростим, оскільки на долю його покоління випали випробування війною, післявоєнні лихоліття, засилля влади “визволителів”. Народився майбутній скульптор 12 квітня 1934 року. Сім'я Івана Козлика, в якій було четверо дітей, рано залишилася без батька, котрий загинув у роки Другої світової війни, а згодом, коли Підгаєччину захопили радянські війська, під час чергових облав Голгочі, енкаведисти стратили, разом з іншим чоловічим населенням, старшого брата Івана – ще зовсім юного Степана.

Після закінчення семирічної школи та служби в армії Іван Козлик навчався в училищі прикладного мистецтва у м. Косів Івано-Франківської області (1957–1962) на відділенні художньої різьби по дереву, що значно вплинуло на його бачення природи Карпат та відчуття народного мистецтва. Його викладачами були талановиті педагоги М. Ф. Федірко та В. В. Гуз. Свої враження красою та колоритом краю він відобразив у серії живописних творів – “Портрет старого гуцула із с. Ільці Верховинського району Івано-Франківської області”, низці олійних робіт “Карпати”. Риси індивідуальності творчого пошуку та вплив косівської школи проглядалися уже в ранніх творах художника, в живописі якого спостерігаємо підвищену декоративність. У 60–80-і роки ХХ століття традиції народної творчості часто формували естетичні категорії, тому навчання майстерності художньої різьби сформувало у художника професійні навички на базі народного мистецтва.

Варто підкреслити, що звернення до фольклору в 1960-ті роки створило в Україні потужну тенденцію. До нього, як до джерела оновлення художньої мови та одночасно глибинних засад національного українського мистецтва, звернулися тоді багато митців, а Карпати перетворилися на місце справжнього паломництва художників, котрі відкривали там “іншу Україну” та інші, тоді ще далекі від радянських, традиції народного буття [7, с. 3].

Навчання у Львівському інституті декоративного та прикладного мистецтва на відділенні кераміки (1962–1968 рр.) і художнє життя Львова, з його неповторним мистецьким середовищем надзвичайно захопили Івана Козлика. Важливу роль у становленні майстра відіграли викладачі: Дмитро Крвавич – скульптор, професор, заслужений діяч мистецтв УРСР; Еммануїл Мисько – скульптор, народний художник УРСР; живописці, викладачі живопису: Іван Скобало, Вадим Черкас. Художник вирізнявся товариськістю, комунікабельністю. Будучи ще студентом, товаришував з викладачами інституту. Зокрема, з Д. Крвавичем підтримував дружні стосунки і прислухався до його порад упродовж усього життя. На творчу манеру І. Козлика вплинули приятельські стосунки з провідними художниками Львова та друзями-студентами, майбутніми визначними митцями України – художником-графіком Іваном Остафійчуком, художником декоративно-прикладного мистецтва Володимиром Федьком, скульпторами Миколою Посікірою та Миколою Обезюком. У цей час він зблизився з представниками української національної інтелігенції “шістдесятниками” та поділяв їх погляди, зокрема, з художницею Стефанією Шабатурою, філологом і поетесою Іриною Калинець, тернопільським краєзнавцем та громадсько-політичним діячем Ігорем Геретою.

У цей період особливий вплив на творчу молодь мав Охрім Кравченко (художник-монументаліст, яскравий представник школи Михайла Бойчука) – не тільки як художник-

бойчукіст, а і як громадський діяч. Невелика квартира митця у Львові слугувала йому і за майстерню та була своєрідним острівком незафальшованої думки про духовні та культурні традиції молоді інтелігенції. Тут зустрічались одностайні, зокрема київські художниці Алла Горська, Галина Севрук, письменники Лесь Танюк, Іван Дзюба та інші. Саме в цій квартирі відбулося читання твору І. Дзюби “Інтернаціоналізм чи русифікація”, який згодом поширився серед прогресивного студентства і справив величезний вплив на український національний рух. Частим відвідувачем таких зустрічей був також І. Козлик. Важливу емоційно-духовну роль у житті майбутнього художника відіграв епохальний для нашої культури фільм “Тіні забутих предків” (1965) режисера С. Параджанова, який став символом національного відродження і самоствердження. Під час пленерної практики у Карпатах, Іван разом із товаришами з інституту був свідком його зйомок.

На початку 1960-х років, під час нетривалої “суспільної відлиги”, децю послабилися політико-ідеологічні репресії, злегка розбавлених різноманітними стилістичними прийомами. Формально-пластична мова західноукраїнських художників поєднувала прикмети народного мистецтва з формальними рисами раннього модернізму 1910–1920-х років, які в час відлиги набрали ваги [8, с. 68]. Тому ці фактори й відобразились у мистецьких розвідках молодого художника. На Всесоюзному огляді студентських робіт у Ленінграді (нині Санкт-Петербург) за 1967 р. його керамічна робота з виразним авторським рішенням “Декоративний ліхтар” була визнана кращою¹.

Під час навчання Іван Козлик плідно співпрацював з однокласником, згодом відомим керамістом Віталієм Колісником. Так, вони створили ряд мозаїчних панно у Львівській та Волинській областях, скульптурні емблеми для екстер’єрів будівель Львова. Серед них цікаве у пластичному вирішенні панно “Бігуни” (1968) на фасаді Палацу спорту.

Навчання у вузі Іван Козлик поєднував з роботою художника-оформлювача у Палаці піонерів, а згодом – у Львівському торгово-економічному інституті. Після навчання він планував залишитись у Львові, проте партійна організація інституту не рекомендувала йому, як “неблагонадійному”, залишатися в місті. Поясненням такого рішення було – “формалізм у мистецтві”. Звернення до образно-формальних рішень 1960-х років створювали своєрідні “екологічні ніші” в радянській художній культурі, куди “втікали” митці, не зацікавлені соціалістичною проблематикою виконання художніх виробів, що мали задовольняти людські потреби та відповідати змінам смаків і потребували оновлення діапазону художніх мов [8, с. 71]. Тож формалізм і націоналізм були типовими звинуваченнями радянських часів. Їх використовували як підставу для знищення прогресивної думки, мистецького самовираження та для утвердження тоталітарного мистецтва [4, с. 179]. Таким чином Іван Козлик змушений був поїхати на роботу в Тернопіль.

У той час провідну роль у впровадженні ідеології соціалізму та ієрархічної структури в мистецтві відігравали провладні офіційні мистецькі об’єднання, зокрема художньо-виробничі комбінати. У 1968 р. І. Козлик розпочав трудову діяльність в Тернопільському художньо-виробничому комбінаті Художнього фонду України. Він займався станковою та монументальною скульптурою, живописом, декоративно-прикладним мистецтвом і зарекомендував себе як зрілий потужний майстер. Разом з ним у Тернопіль на роботу приїхали його однокласники Віталій Колісник і Василь Садовник. У подальшому вони були авторами багатьох спільних робіт у монументальному, декоративному мистецтві та скульптурі.

Прогресивні ідеї, які панували в художньому житті Львова, та вплив львівської мистецької школи послабились у період застою 1970–1980-х років, поставивши перед скульптором чітко окреслені завдання ідеології тоталітаризму. Проте скульптор знаходив можливості втілювати власні задуми в замовленнях або у творчих роботах, в яких любов до українських традицій, її героїчного минулого виступала у прекрасно довершених формах та образах. Однією з перших робіт художника в Тернополі стало вдаль вирішення інтер’єру ресторану “Калина” (1970) у співавторстві з В. Колісником та В. Садовником. Колоритні

¹ Приватний архів дружини Івана Козлика, Лариси Ткачук про творчий доробок та віхи життя митця // Архів не упорядкований.

декоративні панно на тему “Весілля на Тернопілля” виконані в національних традиціях у техніці надполив’яного розпису на фарфоровій рельєфній плитці [3, с. 156].

Із 1987 до 1992 року І. Козлик працював головним художником Тернопільського художньо-виробничого комбінату. Крім цього, займався педагогічною діяльністю: в 1981–1985 роках працював викладачем-сумісником на кафедрі музики й образотворчого мистецтва Тернопільського педагогічного інституту.

У Тернополі, на бульварі Т. Шевченка Іван Козлик мав майстерню, куди часто заходили прихильники його таланту, друзі та однодумці: професор Р. Гром’як, поети Б. Демків, В. Вихрущ, а також колеги-художники, архітектори, щоб поспілкуватися, поділитися творчими задумками. Його творчість характеризують висока мистецька культура та індивідуальний підхід до кожного образу, кожної роботи. Художник яскраво проявив себе у портретному жанрі. Виразні виконані вугіллям портрети його близьких та родичів. Також митець був автором низки скульптурних портретів.

У 70–80-х роках ХХ століття в усій країні набуло широкого розмаху вшанування пам’яті героїв Другої світової війни. Трагічні події війни значно розширили сюжетний репертуар усього образотворчого мистецтва, а передусім монументальної скульптури. Провідною щодо втілення героїзму і патріотизму була монументальна скульптура, в якій, поряд із портретом, розвивалася групова композиційна скульптура, широкого розмаху набуло спорудження монументів. У монументальних творах Іван Козлик як скульптор вдало поєднував різноманітні матеріали: граніт, пісковик, мідь та вміло комбінував з технічними прийомами виконання – карбуванням, рельєфом. Важливо відзначити, що при побудові композиції він поєднував вертикальні й горизонтальні площини, які надавали багатовимірності та стійкості його творам.

Митець плідно працював над образами героїв, створив багато скульптурних творів: пам’ятних знаків, обелісків, бюстів, меморіальних таблиць. 15 квітня 1984 р. у парку Слави м. Тернополя було відкрито Алею Героїв – шість бронзових бюстів, один з яких виконав І. Козлик. Це бюст Героя Радянського Союзу Віктора Чалдаєва. Серед скульптур митця – галерея образів Героїв Радянського Союзу, які звільняли Тернопільщину від німецько-фашистських військ. Це бюстові портрети вище згаданого В. Чалдаєва, а також С. Жогіна, Г. Шостацького, М. Кучеренка, воєначальника С. Красовського. Крім того, скульптор виконав низку бюстових портретів партійним діячам та Героям Соціалістичної Праці. Ці твори є експонатами в районних музеях Тернопільщини. На замовлення Тернопільського обласного краєзнавчого музею майстер виконав бюстовий портрет воїна-інтернаціоналіста Тараса Протасевича (1987), який загинув у бойових діях в Афганістані.

Іван Козлик шанобливо ставився також до історії української нації. З натхненням працював над образом військово-політичного діяча, козацького сотника Нестора Морозенка, меморіальну таблицю якому встановлено на оборонному мурі Збаразького замку (1975). Це конструктивно досконалий портрет з передачею зовнішньої стійкості та внутрішньої енергії героя.

Із великим почуттям відповідальності митець працював над меморіальними таблицями видатним діячам культури та мистецтва: письменнику І. Франку (Збараж, 1970); І. Франку, В. Стефаніку (Тернопіль, 1970); етнографові О. Роздольському, фольклористу-етнографові В. Щурату, актору та режисерові-новатору Лесю Курбасу та його батькові С. Яновичу (1987); письменникові М. Шашкевичу (1987). Меморіальну таблицю М. Шашкевичу в м. Бережани відкрили з нагоди 175-ї річниці з дня народження поета та 150-річчя “Русалки Дністрової”.

У мистецькому доробку скульптора є сторінки вшанування пам’яті Тараса Шевченка. У 1990 р. І. Козлик виконав погруддя поета у с. Велика Плавуча Козівського, у 1992 р. – пам’ятник Т. Шевченку у смт. Залізці Зборівського, а у 1997 р. пам’ятник Великому Кобзарю постав у с. Кобиловолоти Тербовлянського районів. Саме це була остання творча робота художника.

Варто зазначити, що Іван Козлик був учасником збірних всесоюзних, всеукраїнських, зональних та обласних художніх виставок у містах Москва (1976, 1980), Київ (1970), Львів (1984), Івано-Франківськ (1962), Тернопіль (1969). Твори митця зберігаються в обласному

краєзнавчому музеї Тернополя, а також у районних музеях Бережан, Борщева, Гусятина, Заліщиків, Підгайців.

Напрочуд важкою для Івана Васильовича Козлика стала допомога скульпторові М. Обезюку при встановленні у 1998 р. пам'ятника відомому композитору Денису Січинському, уродженцю с. Ключинці Гусятинського району (згодом, у 2000 р., пам'ятник карбував металом скульптор М. Самарик). Ці події відбувались у важкі для українців соціально-економічні часи. Договір про оплату виконаної роботи і на її завершення керівництво колгоспу не виконало, а щоденні прохання щодо фінансування на витрати матеріалів та на зарплату працівникам були марними. Подібна ситуація повторилась і при виконанні скульптурних робіт – пам'ятника Т. Шевченку та меморіальної дошки В. Щурату в с. Кобиловолоки на Теребовлянщині. Ці умови й обставини підірвали здоров'я Івана Васильовича. Завжди енергійний та фізично здоровий скульптор не дожив до 64-х років, проте залишив у спадок багато творів, які чітко засвідчують його талант та велике життєлюбство. Помер Іван Козлик 20 березня 1998 року та похований на міському кладовищі у с. Підгородне біля Тернополя. Митець ніколи не був байдужим до суспільного життя України, а його твори демонструють нерозривний зв'язок долі скульптора та художника з історичною долею свого народу.

Отже, життєвий та творчий шлях Івана Козлика був нерозривно пов'язаний з подіями в Україні другої половини ХХ століття, відобразивши складні вимоги періоду соцреалізму та прогресивні віяння українського мистецтва. Художня освіта, здобута у двох провідних закладах Західної України – Косова та Львова, спілкування з відомими митцями, представниками української національної інтелігенції “шістдесятниками” значно вплинули на світоглядні ідеї і становлення мистецького стилю скульптора. Майстер створив низку творів, які характерні новими пошуками глибинних засад національного українського мистецтва у пластичній мові скульптури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бубній П. На калиновім мості / П. Бубній // Вільне життя. – 1977. – 13 вер. – № 8. – С. 4.
2. Бубній П. У розповні творчих сил : Штрихи до портрету митця / П. Бубній // Ровесник. – 1985. – 25 червня. – С. 4.
3. Вольська С. О. Художня кераміка Західного Поділля / С. О. Вольська // Мистецтвознавство України : збірник наукових праць / [редкол. А. Бокотей (голова) (та ін.)]. – Львів : Афіша, 2011. – С. 154–164.
4. Голубець О. М. Мистецтво ХХ століття: український шлях / О. М. Голубець. – Львів : Колір ПРО, 2012. – 200 с.
5. Дем'янова І. Козлик Іван Васильович (12. 04. 1934, с. Голгоча, нині Підгаєцького р-ну – 20. 03. 1998, м. Тернопіль) – скульптор / І. Дем'янова, В. Ханас // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2005. – Т. 2 : К–О. – С. 103.
6. Дуда І. М. Козлик Іван Васильович (12. 04. 1934, с. Голгоча, нині Підгаєцького р-ну – 20. 03. 1998, м. Тернопіль) – скульптор / І. М. Дуда // Енциклопедія сучасної України. – К., 2013. – Т. 13 : Кий–Кок. – С. 662.
7. Лабінський Б. У вінок трудової слави: Тема праці в творчості тернопільських художників / Б. Лабінський // Вільне життя. – 1981. – 3 січ. – С. 3.
8. Склярєнко Г. Українське мистецтво другої половини ХХ століття: регіональні проблеми і загальний контекст (частина перша) / Г. Склярєнко. – ІМФЕ, 2009. – С. 67–78. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/27588/05-Sklyarenko.pdf?sequence=1>.

REFERENCES

1. Bubnii, P. (1977). On the Kalyna Bridge, *Vilne zhyttia* [Free Life], September 13, no. 8, p. 4. (in Ukrainian).
2. Bubnii, P. (1985), In full of creative powers: Strokes to the portrait of the artist, *Rovesnyk* [Contemporary], June 25, p. 4. (in Ukrainian).

3. Volska, S. O. (2011). Artistic ceramics of Western Podillya, *Mystetstvoznavstvo Ukrainy : zb. nauk. pr.* [Art Studies of Ukraine: collection of scientific works], editorial board A. Bokotey and others, Lviv, Afisha, pp. 154–164. (in Ukrainian).
4. Holubets, O. M. (2012), *Mystetstvo XX stolittia: ukrainskyi shliakh* [The art of the twentieth century: the Ukrainian way], Lviv, Kolir PRO. (in Ukrainian).
5. Demianova, I. (2005). Kozlyk Ivan Vasylovych (12. 04. 1934, v. Holhoch, Pidhaitsy district – 20. 03. 1998, city Ternopil) – sculptor, *Ternopilskyi entsyklopedychnyi slovnyk* [Ternopil encyclopedic dictionary], Ternopil, Vol. 2 : K–O, pp. 103. (in Ukrainian).
6. Duda, I. M. (2013). Kozlyk Ivan Vasylovych (12. 04. 1934, v. Holhoch, Pidhaitsy district – 20. 03. 1998, city Ternopil) – sculptor, *Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy* [Encyclopedia of modern Ukraine], Kyiv, Vol. 13 : Kyi – Kok, pp. 662. (in Ukrainian).
7. Labinskyi, B. (1981). In the wreath of labor glory: The theme of work in the works of the Ternopil artists, *Vilne zhyttia* [Free Life], January 3, p. 3. (in Ukrainian).
8. Skliarenko, H. (2009). *Ukrainske mystetstvo druhoi polovyny XX stolittia: rehionalni problemy i zahalni kontekst* [Ukrainian Art of the Second Half of the 20th Century: Regional Problems and General Context], Part 1, M. Rylskyi Institute of Art Studies, Folklore Studies and Ethnology, pp. 67–78, available at: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/27588/05-Skliarenko.pdf?sequence=1>

УДК 72.03 : 008 (477.84) ”20”

Наталія Дацюк

**ТВОРЧИСТЬ АРХІТЕКТОРІВ – ПРЕДСТАВНИКІВ АРХІТЕКТУРНИХ ШКІЛ,
ЯКІ ВПЛИНУЛИ НА ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО
СЕРЕДОВИЩА ТЕРНОПОЛЯ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

У статті розглянуто питання розвитку архітектурно-планувальної структури Тернополя початку ХХІ століття і творчість відомих тернопільських архітекторів – представників різних архітектурних шкіл, які вплинули на формування архітектурного та культурного середовища міста в цей період. Висвітлено художній та культурний образ центру Тернополя, сформованого громадськими будівлями, які завжди залишаються композиційними та культурними акцентами вулиць, площ, скверів.

Ключові слова: архітектура, архітектурна школа, творчість, громадські будівлі.

Наталія Дацюк

**ТВОРЧЕСТВО АРХИТЕКТОРОВ – ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ АРХИТЕКТУРНЫХ ШКОЛ,
КОТОРЫЕ ПОВЛИЯЛИ НА ФОРМИРОВАНИЕ АРХИТЕКТУРНОЙ И КУЛЬТУРНОЙ
СРЕДЫ ТЕРНОПОЛЯ В НАЧАЛЕ ХХІ ВЕКА**

В статье рассмотрены вопросы развития архитектурно-планировочной структуры Тернополя начала ХХІ века и творчество известных тернопольских архитекторов – представителей различных архитектурных школ, которые повлияли на формирование архитектурной и культурной среды города в этот период. Освещены художественный и культурный образ центра Тернополя, сформированного общественными зданиями, которые всегда остаются композиционными и культурными акцентами улиц, площадей, скверов.

Ключевые слова: архитектура, архитектурная школа, творчество, общественные здания.